Redacţiunea, Administraţiunea, şi Tipografia:
Braşov, piaţa mare Nr. 30.
Scrisori nefrancate nu se primesc. — Manuscripte nu se retrimet.
INSERATE se primesc la Administraţiune în Braşov şi la următórele Birouri de anunciurĭ:
în Viena: *M. Dukes, Heinrich Schalek, Rudolf Mosse, A. Oppeliks* Nachfolger; *Anton Oppelik, J. Danneberg*, în Budapesta: *A. V. Goldberger, Eckstein Bernat*: în Bucuresci: *Agence Havas*, Succursale de Roumanie; în Hamburg: *Karolyi & Liebmann.*
Preţul inserţiunilor: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. şi 30cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă şi învoială.
Reclame pe pagina a 3-a o seriă 10 cr. seu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LIX.

„Gazeta“ iese în fiă-care ḑi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 12 fl., pe şése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România şi străinătate:
Pe un an 40 francĭ, pe şése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 francĭ.
Se prenumeră la tóte oficiele poştale din întru şi din afară şi la dd. colectorĭ.
Abonamentul pentru Braşov
administraţiunea, piaţa mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I.: pe un an 10 fl., pe şése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Un esemplar 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atât abonamentele cât şi inserţiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 19. Braşov, Joi, 25 Ianuarie (6 Februarie) 1896.

Desnodămêntul în crisa „Tribunei.“

Braşov, 24 Ianuarie st. v. 1896.

Cu sinceră satisfacţiune am înregistrat erĭ desnodămêntul ce l'a luat aşa numita crisă a „Tribunei“ în consfătuirile din urmă dela Sibiiu.

Am fost satisfăcuţi, pentru că am vĕḑut triumfând principiul dreptului, al ordinei şi al disciplinei asupra spiritului de usurpaţiune, de neascultare şi de sediţiune; am fost satisfăcuţĭ mai ales vĕḑênd, că prin modul cum s'a tranşat afacerea, ce a format obiectul certelor scandalóse din lunile ultime, s'a făcut un început în direcţia salutară reclamată de organul nostru mai ales în primăvara anului trecut.

Nu vom mai cerceta aḑĭ modul de aplanare a „crisei“ amintite, nu vom mai întreba câţĭ au fost pro şi câţĭ contra propunerilor, prin a căror primire s'a curmat cérta şi s'a suprimat ignobilul proces civil provocat înaintea tribunalului unguresc, ci ne mărginim a lua la cunoscinţă, ceea ce ne comunică însăşĭ „Tribuna“, că adecă „crisa s'a resolvat“, — „că cestiunea proprietăţii „Institutului tipografic“ şi a ḑiarelor s'a regulat definitiv, ér averea, de care se tracta, s'a asigurat pe séma adevĕratului proprietar“.

După acest desnodămênt se impune de sine întrebarea despre ceea ce va urma.

Eată cum contempléză „Tribuna“ de aḑi situaţia, rĕspunḑênd la acéstă întrebare:

„Cu încetarea crisei, lucrurile *cu reluat mersul lor firesc, normal*, — şi nădăjduim că pentru totdéuna“.

„Hotărîrea nóstră de a pune în lumină *fondul politic al crisei* prin care am trecut *nu mai póte, prin urmare, sĕ aibă acuma nicĭ o raţiune de a fi urmată*, şi mai ales în forma aceea. Insufleţiţĭ cu toţii, credem, de aceeaşĭ dorinţă a liniştei şi a concordiei, după cum cu toţii suntem însufleţiţĭ de acelaşĭ ideal, se cuvine *sĕ trecem sub uitare tot ce s'a petrecut de douĕ lunĭ şi jumĕtate încóce*, — sĕ ne închipuim că totul a fost un vis urît, din care ne-am deşteptat în sentimentul curat al iubirii de ném, sentiment care totdéuna ne-a unit.“

„Şi sĕ ne urmăm lupta înainte“.

Inainte de tóte trebue sĕ mărturisim, că din rêndurile citate nu înţelegem clar şi limpede la a cui adresă sunt îndreptate.

Privesc ele óre numai noua situaţiă creată în redacţia „Tribunei“, orĭ sunt adresate membrilor comitetului, orĭ chiar membrilor partidului nostru naţional?

Decă ar privì numai redacţia numitei foi atuncĭ de sigur nu s'ar fi afirmat, că cu încetarea crisei lucrurile au reluat mersul lor firesc, normal, de óre-ce tocmai în colónele „Tribunei“ s'a dovedit în timpul din urmă până la evidenţă, că mersul lucrurilor la acest organ aşa numit „al partidului“ a fost cu mult înainte de isbucnirea crisei din urmă cât se póte de abnormal din punctul de vedere al intereselor partidului.

Decă ar fi adresate acele cuvinte membrilor comitetului şi numai lor, atuncĭ érăşĭ nu s'ar fi apostrofat în mod atât de general dorinţa liniştei şi a concordiei, dare „cu toţii“ suntem însufleţiţĭ, ci s'ar fi accentuat de sigur mai apodictic pacea restabilită în sînul comitetului.

Nu ne rĕmâne dér decât de-a admite, că articolul se adreséză către obştea cetitorilor, prin urmare către membrii partidului, cărora le spune, că acuma tóte „şi-au reluat mersul firesc şi normal“, că nu mai este nevoiă sĕ se pună în lumină „fondul politic al crisei“, prin care a trecut „Tribuna“, — şi la carĭ apeléză: sĕ „trécă sub uitare tot ce s'a petrecut de douĕ lunĭ şi jumĕtate încóce.“

Orĭ cât de liniştitóre ar fi vestea ce a adus'o „Tribuna“ obştei partidului nostru despre „resolvarea crisei“, credem, că nicĭ ea, în justa ei mângăiere, nu póte fi aşa de optimistă a'şĭ închipuì, că trăgênd numai aşa cu buretele peste tóte cele ce s'au petrecut de douĕ lunĭ şi jumĕtate încóce, situaţiunea va fi limpeḑită şi tóte vor lua un mers firesc şi normal.

De aceea noi la rêndul nostru nu putem renunţa la hotărîrea nóstră, de a cerceta şi pune în lumină fondul politic şi nepolitic, nu al crisei prin care „Tribuna“ a trecut, ci a crisei grave şi ameninţătóre, prin care trece de un şir de anĭ partidul nostru naţional.

CRONICA POLITICĂ.

— 24 Ianuarie.

Ḑilele trecute a apărut în Budapesta un studiu politic întitulat **„Statul ungar şi naţionalităţile sale“**, al cărui autor este br. *Emil Thoroczkay*, persónă până acum necunoscută pe scena politică. Numitul baron se încércă a arăta în studiul seu *geneza mişcărilor naţionaliste* din Ungaria, şi sub cuvênt, că politica practică aşa pretinde, recomandă nisce mijlóce fórte curióse pentru împedecarea şi nimicirea acelor mişcărĭ. In modul usitat de către scriitorii de calibrul sĕu, nobilul baron fantaséză despre o conveţuire frăţéscă şi despre o desvoltare pacînică a tuturor naţiunilor, decă, cum ḑice el, naţionalităţile nemaghiare ar voi sĕ recunóscă, că statul ungar prin procederea sa politică actuală observată, faţă cu naţionalităţile, nu face alta, decât îşĭ *implinesce misiunea sa naţională (!!)* La împlinirea acestei misiunĭ statul ungar este îndreptăţit prin posiţia sa geografică şi prin chemarea sa de a asigura pacea européná şi echilibrul politic europén. Nu este adevĕrat, încheie autorul studiului, că naţionalităţile din Ungaria ar fi asuprite, ci în cercul (??), care li-este încuviinţat din partea elementului maghiar, ele îşĭ pot desvolta liber puterile lor pe tóte terenele. — Nu mai este lipsă de nicĭ un comentar.

*

In şedinţa de alaltăerĭ a **dietei din Austria de jos** s'a născut érăşĭ o desbatere viuă când a venit la rênd *reorganisarea archivului şi bibliotecei provinciale.* Dep. *Schneider* pretinse, ca posturile de funcţionarĭ sĕ nu fiă ocupate nicĭ de *Jidovĭ botezaţĭ şi nicĭ de cei nebotezaţĭ*, deóre-ce în Perugia s'a întêmplat, că *Jidanii au furat* din archiva oraşului manuscriptul preţios al tractatului *„De oficiis“ de Cicero.* Dep. *Suess* respinge cu indignare învinuirea unui neam întreg. Dep. *Gregorig* afirmă, că Schneider spune adevĕrul, şi acesta strigă din nou, că *n'a vĕḑut în viéţa sa un Jidan de omeniă. Lueger* încă se amestecă în discuţiă şi spune, că ómenii lui vor lucra şi stărui, ca sĕ nu capete *nicĭ un Jidan* post la archivă şi bibliotecă. — Tot în acéstă şedinţă a venit la desbatere propunerea, ca sĕ se subvenţioneze cu 500 fl. reuniunea ungară pentru cultivarea pómelor şi pasĕrilor domestice. Dep. *Gregorig* vorbi contra *titlului* ce'l pórtă acéstă reuniune. Ḑise, că poporul maghiar, ce e drept, este un popor aric, dér el nu vrea sĕ aibă nimic a face cu o industriă şi economiă *jidană*; şi o reuniune, care pórtă numire maghiară, *nu* trebue subvenţionată.

La cestiunea urcării cvotei ungare.

Vorbind despre tratările pentru reînoirea pactului economic şi financiar între Ungaria şi Austria — carĭ tratărĭ se continuă acuma în Budapesta, unde au sosit „Escelenţele austriace“ cu ministrul de esterne contele Goluchowsky, — *„Budapester Tagblatt“* observă între altele:

Orĭ cât de mult ar dori atât cei de aicĭ, cât şi ómenii guvernului austriac, avênd în vedere intenţiunea corónei, de-a grĕbi tractările şi a stabili noua învoială, este sigur, că acéstă nisuinţă întêmpină fórte seriόse şi marĭ dificultăţĭ. Abstragênd dela atacurile rĕutăciόse“, ce se făcură contra Ungariei în corpurile legiuitóre şi în alte corporaţiunĭ ale Austriei, trebue sĕ se constate, că personalităţĭ şi cercurĭ seriόse, ce stau aprópe de guvernul austriac, s'au

---

FOILETONUL „GAZ. TRANS.“

Namman Abbas.

De *C. Tanera.*

(Urmare).

4.

Cu mare precauţiune luà Namman Abbas tóte măsurile, carĭ sé-l sprijinéscă în întreprinderea sa. Prin spionĭ se informà, că Mutessarifului Selim Bairakdar Paşa îi sunt supuse cercurile din Sudul şi Sud-Vestul Damascului până inclusive Galilea, şi că el adeseorĭ plécă în călĕtorii, pentru de-a studia acele cercurĭ din guvernamentul sĕu, pe carĭ încă nu le cunoscea. Probabil, că cu ocasiunea unei astfel de călătorii se va da prilej, pentru de-a îndeplini planul de rĕsbunare, îşĭ gândia Namman.

Trecuseră trei sĕptĕmânĭ, făr' ca el sĕ fi putut întreprinde ceva hotăritor. Devenise tot mai tăcut şi mai posomorît. O singură dată se încercă mamă-sa de-a vorbi cu el asupra intenţiunilor sale. Cu cuvinte scurte şi precise Namman denegà însĕ orĭ ce împărtăşire, ḑicênd, că este o cestiune, care privesce numai pe bărbaţĭ; după acésta sĕrmana femeiă tăcù şi se lăsà în mâna sorţii. Scia, că nu póte da nicĭ un sfat, şi că nu póte împedeca nenorocirea prevĕḑută. Din potrivă ea sprijinea pe fiul sĕu în tóte pregătirile sale de natură economică.

Namman intenţionase, adecă, sĕ fugă din Turcia, imediat după-ce i-ar succede planul, şi sĕ ia cu sine pe mamă-sa. De aceea el vêndu în ascuns tótă posesiunea sa unui Maronit avut şi încreḑut. Schimbarea în posesiune, însĕ, cu tóte că documentele respective erau deja subscrise, avea sĕ se facă numai în ḑiua, în care Namman ar afla de lipsă sĕ plece neamânat în străinătate. Tóte obiectele scumpe, carĭ putură fi pachetate, se aşeḑară în lăḑĭ şi fură trimisă în casa cumpĕrătorului moşiei, pentru ca acesta sĕ le trimită mai târḑiu acolo, unde vor petrece Namman cu mamă-sa, séu décă fuga n'ar succede, sĕ fiă predate cestei din urmă.

Astfel totul fù pregătit; Maronitul ascepta acum o veste favorabilă dela spionul sĕu. In fine ea sosi şi era de următorul conţinut: „Ierĭ a plecat Selim Bairakdar Paşa la Sasa. Are de gând sĕ trécă peste Kumetra şi peste podul fiicelor lui Iacob în partea vestică a provinciei Iordanului, şi de aicĭ intenţionéză sĕ călĕtoréscă împrejurul lacului Tiberias spre Nazaret“.

Acésta era o ocasiune favorabilă. Namman Abbas cunoscea din fir în pĕr ţinutul amintit, deórece în mai multe rêndurĭ condusese el în calitate de călăuz caravane de turiştĭ prin Siria şi Palestina. Décă trece omul peste Iordan, în Sudul lacului Merom, póte ajunge mai uşor la Nazaret aşá, décă călăresce la hanul Minjes, ér în ḑiua următóre trece romanticul Wadi el Hattin şi satul Hattin peste Keffr Kenna. Era aprópe sigur, că şi Mutessariful va percurge acéstă cale. Wadi el Hattin, adecă valea principală a muntelui stâncos Karn Hattin este o prăpastiă atât de strîmtă şi sĕlbatică, încât Europenii ar ḑice că nu poţĭ trece prin ea cu cai. Nu póte fi nicĭ vorbă despre un drum după conceptele nóstre. Peste stâncĭ, peste pietriş, une-orĭ lipit de păreţii de stâncă, alte-orĭ pe sub masse de stâncĭ, carĭ par' că atêrnă in aer, calul trebue sĕ caute încet locul unde sĕ păşéscă sigur cu piciorul. De douĕspreḑece orĭ trebue sĕ trécă prin părăul de munte spumegĕtor. Drumul duce când în sus, când în jos; adeseorĭ ţi-se pare, că valea e închisă de blocurĭ de stâncă, şi atât în drépta, cât şi în stânga, se ridică păreţĭ de pétră îngrozitorĭ până la o înălţime de peste cincĭ sute de metri.

In valea acésta prăpăstiósă îşĭ propuse Namman Abbas de-a împlini actul sĕu de rĕsbunare. In zadar mai încercă înc'odată mamă-sa de a'l abate dela propusul sĕu, în zadar îi reamintì icóna Dilrubei.

— „E datorinţă de onóre, mamă; nu pot sĕ lucru altfel. Ascepta aci, păn' ce vei primi scire dela mine, şi apoi imediat plécă, cum ne înţelesesem, la Beirut. Acolo te voi încunoscinţa ce mai ai a face Rĕmas bun!“

Ea trebui sĕ'l lase sĕ plece. Unde vine la bărbaţĭ în cestiune conceptul de onóre, acolo trebue sĕ tacă femeile; acolo nu mai încape concepte de iubire, nicĭ de iubire faţă de mamă, şi nicĭ faţă de amantă seu soţiă.

Trei óre după sosirea scirei, Namman Abbas încălecă. Totul fusese pregătit, ş.

dedat cu idea, ca, *pe contul Ungariei, Austriacii sĕ profite la reinoirea pactului cât numai se póte.*

In urma acéstă dispositia generală în Austria e astfel, încât pretinde în mod peremptoric, ca Ungaria se cedeze chiar şi cu propriul ei ruin.

A fost o greşélă, dice „Bud. Tagblt.“ că miniştrii austriacĭ au lăsat sĕ ajungă lucrul aşa departe, dér este de neiertat atitudinea lui Banffy, care făcênd mereu complimente celor din Viena, a încuragiat prin acésta poftele lor.

Aceste sunt causele, pentru carĭ partea austriacă cutéză a pretinde **urcarea cvotei ungare.**

In Austria se afirmă, că nouĕ aicĭ în Ungaria ne merge estraordinar de bine şi spre a dovedi acésta se provócă la cifrele budgetului, la escedent, la fabricele şi întreprinderile nóstre industrialĭ. Ce privesce pretinsa stare favorabilă a financelor statului, nostru, ea îşĭ are noima sa.

Acéstă stare „favorabilă“ se dobêndesce numai printr'o *asprime şi crudime la încassarea dărilor, ce nu s'a pomenit nici în timpul absolutismului.* La ţéră ministrul de finance a sistat, ce e drept, esecuţiunile, dér numai din causă, pentru-că cei datorĭ cu dările, carĭ mai posed ceva, plătesc sarcinele cele enorme cu încordarea cea mai estremă a puterii lor, *numai ca sĕ nu fiă de tot ruinaţĭ prin interesele de întârdiere, ce le încasséză statul, ca un adevĕrat cămătar,* şi au mai sistat esecuţiunile pentru-că de altă parte pe *aceia, carĭ au sĕrăcit de tot, nu-i pot arunca pe stradă acum în mijlocul iernei grele*; le va veni rêndul, deşi ceva mai târdiu. Despre modul însĕ, cum se încasséză acum dările în capitală, ne arată în destul nenumĕratele esecuţiunĭ şi transferărĭ de mobile. **Fapt este, că poporaţiunea Ungariei n'a fost nicĭ-odată aşa de sĕrăcită, aşa de apăsată de sarcini ca acuma** şi décă guvernul nostru, *stringênd fără de cruţare şurubul dărilor* mai *storce dintr'ênsa* şi **cele din urmă sucurĭ,** acésta nu este nicĭ decum o causă tolerabilă, ca sĕ se mărescă sarcinele sale, pe carĭ şi *aşa nu le mai póte suporta.*

Şi tocmai ca şi povestea despre pretinsa nóstră bogăţiă este aceea despre înflorirea industriei nóstre. Cei din Austria uită, că fabricele nóstre în partea cea mai mare pot esista numai cu ajutorul favorurilor din partea statului, că faţă cu centrele industriale din Austria numai în Budapesta avem ceva ce se póte numi industriă şi că înmulţirea poporaţiunei în Austria — cel mai sigur semn de prosperitate — întrece mult pe aceea in Ungaria...

Décă miniştri unguresci vor sĕ-şĭ facă datoria faţă cu ţéra atuncĭ trebue sĕ arate colegilor lor vienesĭ curatul adevĕr şi sĕ nimicéscă radical ficţionarea despre Ungaria cea bogată, pe care au cultivat'o ei inşi-şĭ numai ca sĕ se făléscă. Atuncĭ venirea escelenţelor austriace aicĭ nu va fi zadarnică....

„Bud. Tagbl.“ finesce prin a declara, că nu póte aproba amestecul contelui Goluchowski în tratările pentru pact şi că, cu tótă părerea contrară a foilor vienese, o consideră ca o trecere peste competenţa sa constituţională...

Din dieta ungară.

De câte-va dile se discută în dieta ungară cestiunea teatrelor unguresci. In şedinţa dela 3 Februarie deputaţii *Szász* şi *Pazmandy* au vorbit despre teatrul unguresc din Cluşiu, pe care au cerut sĕ-l ia statul în mânile sale, ca astfel sĕ scape de miseriile, de carĭ sufere în present. Szász dise, că ministrul n'are sĕ se sparie de cheltuelĭ, căcĭ renovarea teatrului n'ar împovĕra budgetul statului mai mult, decât *cu 20—25,000 fl.*, ér subvenţia, ce astădĭ 'i-se dă teatrului din partea statului, ar ajunge, décă s'ar mai spori şi *numai cu 10,000 fl. la an!*

Pázmándy, vedĭ bine, a ţinut sĕ se distingă şi cu ocasiunea acésta, vorbind despre *„misia deosebită“*, ce o au teatrele din provinciă printre *naţionalităţĭ.* El voi sĕ facă pe colegii sĕi din dietă sĕ înţelégă, că mai ales în centrele locuite de naţionalităţĭ, cum este *Braşovul, Sibiiul, Timişóra,* Pojunul şi Şopronul, teatrele unguresci au cea mai de căpetenia „misiă culturală şi naţională“. La urmă el făcù propunerea, ca guvernul sĕ aducă un proiect de lege cu privire la organisarea teatrelor unguresci din provinciă, ér în budgetul anului viitor sĕ se şi prelimineze suma necesară spre acest scop.

Madarász Iozsef se alătură şi el la moţiunile celor doi şi dice, că „din punctul de vedere al intereselor „naţionale“ dieta trebue sĕ continue munca, pe care antecesorii au început'o cu mare însufleţire în 1836, când au hotărît sĕ înfiinţeze teatrul din Budapesta“.

Ministrul de interne Perczel declară, că el cunósce pe deplin „importanţa chiămărei, ce-o are teatrul dela Cluşiu atât *din punctul de vedere al naţionalităţilor*, cât şi din punct de vedere cultural“. De aceea dice, că *şi el consimte cu aceea, ca statul sĕ ia cu totul în administrarea sa teatrul.* Nu póte spune cu hotărîre însĕ, décă cheltuelile necesare spre acest scop se vor prelimina în budgetul anului 1897, orĭ că va fi silit sĕ aştepte până în 1898. Ce privesce teatrele din provinciă, el *primesce propunerea lui Pazmandy*, dér doresce, ca cercurile interesate in causă sĕ nu lege prea marĭ speranţe de acéstă declaraţia a sa.

Va sĕ dică, cestiunea teatrelor este resolvată. Contribuabilii au numai sĕ plătéscă strajnic şi atuncĭ tóte se vor face pentru maghiarisarea lor!

Bilanţul Băncei Naţionale a României. — Direcţiunea acestei Băncĭ a încheiat definitiv bilanţul pentru anul 1895.

După acest bilanţ, beneficiul net al anului este de 3,202,325 lei contra 3,202.996 lei în 1894.

Fondul de reservă al Băncei a atins cifra de 8.479.427 lei.

Incasul Băncei a fost de 99.721.977 lei din care 60.996.199 lei în aur; 2.720,566 în argint; 3,208.281 în trate aur şi 32,496.920 lei în bilete de Bancă.

La 31 Decemvre 1894 acest incaso era de 74,721.780 lei, din care 44 501.375 lei în aur, 3,991.745 lei în argint; 1,610.554 în trate aur; şi 24,618.110 lei în bilete de Bancă. Prin urmare incasul aur al Băncei a fost la 31 Decemvre 1895 cu vre-o 16 milióne lei superior celui din epoca corespondentă a anului 1894.

Portofoliul Băncii la 31 Decemvre 1895 se cifréză la 11,225.201 lei portofoliu român şi strĕin al Centralei, şi la 10 691,735 lei portofoliu numai român la sucursale şi agenţiile sale din ţéră; în total 21,916.936 lei, contra 13,789,498 lei la 31 Decemvre 1894.

Biletele emise de Bancă contra stocului sĕu monetar se urcă la 156,845.230 lei Bilete, şi 7,604.084 Bonurĭ de casă, séu în total 164,449.314 lei, cifră inferióră dreptului de emisiune al Băncei.

SCIRILE DILEI.

— 24 Ianuarie.

Către inteligenţa română. Sub acest titlu găsim în „Transilvania“ din Sibiiu un apel al comitetului Asociaţiunei, care în sensul unui conclus al adunărei generale din urmă, — de-a se lua dispositiunile cele mai energice pentru incassarea regulată a taxelor de membri şi pentru sporirea numĕrului acestora — apeléză la „iubirea de neam şi de progres a inteligenţilor românĭ, şi-i rógă, ca într'un numĕr corĕspundĕtor puterilor, de carĭ dispunem, sĕ vină întru ajutorul Asociaţiunei şi, inscriindu-se de membri, sĕ propage interesele acestei instituţiunĭ în cercul cunoscinţelor lor cu zelul şi cu căldura, ce-o merită scopul mare al Asociaţiunii.“

—o—

Prigonirea pressei naţionalităţilor se continuă şi în „anul milenar“. Diarul naţional sêrbesc *„Zastava“* din Neoplanta dela 1 Februarie aduce următórea scire: „Dreptatea maghiară vré sĕ strălucéscă în anul milenar şi faţă cu noi Sêrbii. In diua de 12 (24) Februarie se va ţiné înaintea juraţilor din Seghedin pertractarea contra lui *Vladislav Stancovicĭ*, dascăl în Başahid, din causa articolului publicat în „Zastava“ şi intitulat: *„Insemnătatea congresului naţionalităţilor“*. Doi membri ai redacţiunii nóstre sunt deja aşedaţĭ în temniţa din Seghedin, — al treilea vine acum; sĕ ne ajute Dumnedeu. Apĕrătorul lui Stancovicĭ va fi tinĕrul nostru advocat Dr. Steva *Adamovicĭ* din Novi-Sad“.

—o—

Impĕrătésa austriei în costum unguresc. Din Viena se telegrafiéză, că Maiestatea Sa împĕrătésa-regină Elisabeta a luat mĕsurĭ, ca cu ocasiunea aniversărei încoronărei, la serbarea milenară ce se va ţiné în 8 Iunie n. c., în timpul când părechia imperială va sta pe tron pentru a primi omagiul celor două camere, *sĕ se pótă presenta în costum naţional unguresc.* In scopul acesta a şi comandat, sĕ 'i-se presente modele şi un plan privitor la modul, cum va fi a se face costumul.

—o—

O distincţiune. „Wiener Zeitung“ aduce scirea, că M. Sa monarchul a esprimat domnului archimandrit şi profesor Vasile de Repta, din incidentul repăşirei sale din functia de inspector şcolar al oraşului Cernăuţĭ, prea Inalta Sa recunoscinţă pentru deosebitele sale merite pe terenul activităţii sale.

—o—

„Enciclopedia Română“, redactată de d-l Dr. Corneliu *Diaconovich*, prim-secretarul Asociaţiunei, va începe a-se tipări în cel mai scurt timp, din care causă comitetul Asociaţiunei şi publică învitare la prenumeraţiune. Enciclopedia va consta din 2 tomurĭ cu estensiune cam de 120 cóle de tipar format 8° mare, şi va apăré în fascicul de câte 6 cóle (100 pag.) în decurs cam de 2 anĭ, cu numĕróse ilustraţiunĭ şi harte. In cas de lipsă se va da publicaţiunei o estensiune şi mai mare. Preţul de prenumeraţiune, care e a-se solvi anticipativ, face pentru 2 tomurĭ: 15 fl., pentru 1 tom: 8 fl., pentru 1 fascicol: 1 fl. Pentru România: 40 frc., 20 frc. şi 2.50 frc. Doritorii sunt rugaţĭ a-se insinua în timpul cel mai scurt, ca editorul se se pótă orienta cu privire la numĕrul esemplarelor, ce sunt a-se tipări. Comandele a se adresa direct librăriei: W. Krafft în Sibiiu.

—o—

Contra duelului. De-óre ce între studenţii colegiului din Dobriţin se întêmplară în timpul din urmă fórte multe duelurĭ, aşa încât părea că s'a lăţit o maniă de-a duela, senatul colegiului hotărî, ca fiă-care student, care va duela va fi imediat eliminat din institut.

—o—

Funcţionarĭ comitatenşĭ contra vice-şpanului. Vice-şpanul comitatului Moşon, cu numele Emeric Toth, fù silit sĕ-şĭ dea alaltăerĭ dimisia, deóre-ce întreg corpul funcţionarilor comitatenşĭ declară, că îşĭ va da dimisia, décă numitul vice-şpan va rĕmâné chiar şi numai 25 de óre mai departe în postul sĕu. Causele acestei procederĭ până acum nu sunt cunoscute mai de aprópe.

—o—

Fişpan şi redactor. In „Kronstädter Ztg.“ din loc a apărut Sâmbăta trecută un articol intitulat „Fişpanii“. Un pasagiu din acel articol, în care se vorbea despre „un fişpan, care e ignorant juristic şi gigerl politic“, fişpanul comitatului Braşov, Mihail Maurer de Uermös, aflà că se referă la persóna sa, decĭ trimise doi martorĭ la redacţiunea numitului diar, ca sĕ afle cine e autorul articolului din cestiune. După-ce redactorul diarului „Kr. Ztg.“, Lutz Korodi, afirmà, că el este autorul articolului, martorii fişpanului Maurer îl provocară pe redactorul Korodi la duel, însĕ espres numai la duel cu pistóle. Secundanţii redactorului Korodi la rêndul lor declarară a doua di, că acesta primesce duelul, însĕ espres numai cu săbii. Astfel nevoind nicĭ unul, nicĭ altul sĕ cedeze duelul *nu* s'a întêmplat, şi fişpanul Maurer a declarat pe red. Korodi de „un om miserabil“ pentru-că n'a voit sĕ-i dea satisfacţiă cu pistóle. In numĕrul de erĭ al lui „Kr. Ztg.“ Lutz Korodi espune într'un articol tótă afacerea şi motivéză faptul pentru-ce el nu a voit sĕ dea fişpanului satisfacţiă cu pistóle, ci numai cu săbii. — Am relatat faptul cum s'a petrecut, neîntrând în apreţiarea cestiunei décă s'a procedat corect orĭ nu din partea provocătorului ca

---

acum nu avea lipsă, decât sĕ mai dea câte-ordine mai neînsemnate. Era îmbrăcat în vestmintele cele mai scumpe, ca şi când ar pleca la o sĕrbare. Cea mai bună puşcă a sa, cu care culcase la pămênt lupiĭ în marĭ depărtărĭ, îi atêrna la umĕr, ér în brêu avea două pistóle aurite. Astfel plecà Namman, însoţit numai de servitorul sĕu, Ioan. Credinciosul armăsar alb înţelese îndată, că aci e lipsă de mare grabă. Călărira tótă dup'amédia şi tótă nóptea, peste Dschib Dschenin, el Karun şi Yamur până la Banias, unde ajunseră către diminéţă. Intr'o singură nópte făcù el împreună cu servitorul sĕu o cale, pentru care de regulă erau de lipsă două dile bune. Pentru aceea însĕ şi primì în Banias veştĭ favorabile.

„Mutessariful a durmit astă-nópte în Kunetra. Astădĭ va călări până la hanul Minjes, şi mâne va trece prin valea Wadi el Hattin“.

După un răpaos de câte-va óre, Namman pleca mai departe. Până când servitorul şi caii sosiră fórte osteniţĭ în Hattin, Namman Abbas era chiar aşa de puţin eşofat, ca şi cum fusese la plecare. Ce e drept, Maronitul avea muschĭ ca de oţel şi o energiă estraordinară, şi pe lângă acesta era şi fórte agitat. In Hattin lua el măsurĭ pentru orĭ ce eventualitate. Servitorul sĕu, Ioan, încă nu era întrodus în secret, dér presimţea, că are sĕ se întêmple ceva deosebit, şi promise stăpânului sĕu, că va urma cu cea mai mare precauţiune poruncilor acestuia. Din contră, însĕ, câţĭ-va Maroniţĭ mai distinşĭ, ale căror familii de asemenea fuseseră omorîte de către Druşii lui Selim Bairakdar, sciau despre secret, şi sprijiniră planul lui Namman prin aceea, că promiseră a-i comunica în diminéţa următóre prin curierĭ încredinţaţĭ óra precisă, în care va pleca Mutessariful, şi calea pe care o va apuca.

Cu tóte acestea Namman încă în acea seră merse în prăpastia sĕlbatică Wadi el Hattin şi-şĭ căutà un loc potrivit unde sĕ se aşede a doua di la pândă. In curênd el aflà, ce căuta, şi se întorse în sat, pentru de aşĭ aduna nouĕ puterĭ.

Astfel sa adunară norii de asupra capului lui Selim Bairakdar Paşa în urma faptelor sale crude şi sĕlbatice din 1860. Décă ar fi sciut el, că toţĭ Maroniţii, carĭ au mai rĕmas în viaţă din acel timp, i-au jurat mórte, ar fi rĕmas bun bucuros Kaimakan în Hauran. Acolo locuia o poporaţiune fanatică mohamedană, care nu suferea ca sĕ se încuibe printre dênsa vr'un Creştin, şi astfel acolo el ar fi stat totdéuna sub scutul aderenţilor sĕi fidelĭ. Aci însĕ trebuia sé vadă nu numai în Namman Abbas, ci în fiăcare Maronit, un duşman de mórte, şi uşor putea înţelege, că nicĭ măcar un rĕstimp de douĕdecĭ de anĭ nu este în stare sĕ stingă o ură atât de îndreptăţită, cum era ura Creştinilor, carĭ au scăpat cu viéţă din masacrele dela Damasc. El se încredea însĕ în puterea sa de Mutessarif, precum şi în frica Creştinilor, ca un atac asupra persónei sale ar puté din nou provoca scene ca cele petrecute atuncĭ. Se înşelase însĕ fórte tare, deórece în realitate mai mulţĭ Maroniţĭ tinerĭ declarară, că sunt gata a aduce în deplinire planul lui Namman Abbas, în casul când încercarea acestuia n'ar succede.

(Va urma).

şi a celui provocat şi a secundanţilor lor, prin aceea că s'a condiţionat „espres“ arma.

—o—

Sub Ghéţă. Se scrie din Lipova, că o fată de-acolo cu numele Maria Petrescu s'a dus după apă la Mureş, ghiéţa s'a rupt sub picióreie fetei, şi nefericita s'a cufundat sub ghéţă.

—o—

Luptă între bandiţi şi gendarmĭ. Din Seghedin se depeşézǎ, că pe hotarul comunei Dobriţan atacară 18 bandiţĭ pe 4 gendarmĭ. Acestora le succese a împuşca pe 3 dintre bandiţĭ, ér pe unul îl răniră greu. Ceilalţĭ bandiţĭ fugiră care încătrău.

—o—

Nenorocire în biserică. Lângă Angers în Mauleouvrier s'a dărîmat boltitura bisericei tocmai în decursul serviciului divin. Biserica a fost plină de ómenĭ. Au fost omorîţĭ numai decât 4 omenĭ, ér 60 au fost greu rănıţĭ.

—o—

Balul reuniunei „Crucea roşia.“ Conducerea acestei reuniunĭ face cunoscut, că deosebite invitărĭ pentru balul din 12 a lunei curente nu se fac, şi că cumpĕrarea biletelor se începe cu diua de astădĭ; totodată se obervéză, că pentru costumul domino este a-se alege numai colórea vênĕtă orĭ roşietică, şi că stofele necesare se află de vêndare la firmele Meschendörfer, Lászlo, Theiss et Marton şi fraţii Simay; — tot acolo şi biletele de intrare. Bilete pentru galeria se află numai la firma Meschendörfer.

Organisarea creditului economic în Ungaria.

Ministrul unguresc de agricultură, Darányi, pregătesce un proiect de lege, prin care crede a organisa creditul economic din ţéra întrégă.

Se dice, că basa organisării va fi *înfiinţarea obligătóre de asociaţiunĭ*. In fiă-care comună, în care locuesce un numĕr minimal de economĭ, trebue sĕ se creeze o asociaţiă, cu garanţă neţĕrmurită. Aceste asociaţii comunale vor avé administraţiă autonómă; cu tóte acestea însĕ, în anumite privinţe, vor fi subordinate *asociaţiunei centrale comitatense*, carea, într'altele, va supraveghia tóte asociaţiile comunale din comitat.

Pentru conducerea supremă a organisaţiei întregĭ se va crea în Budapesta o *centrală pentru tótă ţéra*, care însĕ, pe lângă îngrijirea părţii financiare se va ocupa numai cu cestiunĭ generale de administraţiă. Prin centrală se va esercita şi *supraveghiarea de stat* asupra întregei organisaţiunĭ.

Noua instituţiă nu se va introduce şi organisa de-odată în ţéra întrégă, ci numai într'un timp anumit, în mod gradat. Financiarea o îngrijesce *Banca agrară*, care a aşternut deja guvernului propoziţiile relative. Este probabil, că proiectul sĕ vină la desbatere încă în sesiunea presentă.

Foştii grăniţerĭ românĭ din Bănat şi pădurile lor.

(Urmare.)

III. *Data şi motivele desfiinţărei regimentelor grăniţăresci.* — După un secol şi cincĭ anĭ, aceste regimente fură desfiinţate în anul 1872 Iunie 8. Unii, mai cu séma străinii, susţin, că motivul desfiinţărei acestei brave armate române, care în cursul unui secol întreg nu se pomenesce sĕ fi suferit măcar o singură dată vr'o înfrângere, orĭ sĕ fi pătat stégul în orĭ-ce alt chip, — motivul desfiinţării, dic, ar fi fost necesitatea d'a reorganisa infanteria, pentru a o pune la nivel cu progresele timpului.

Ca argument în favorul acestei idei se citéză împregiurarea, că şi după desfiinţarea grăniţerilor, regimentele recrutate pentru infanteriă din ţinuturile românescĭ, sunt alcătuite în mare majoritate tot de soldaţii românĭ.

Desfiinţarea le convenea şi Ungurilor ajunşĭ la putere, ca cestiune de precauţiune, deşi nemulţumirile Românilor din Ungaria nu erau p'atuncĭ atât de pronunţate, şi România nu era întru nimic de temut la acea epocă.

Lucrul se înţelege cu înlesnire, căcĭ honvedimea unguréscă era încă prea puţin însemnată şi organisată. Apoi mai este şi o mare deosebire între regimentele moderne de infanterie în care predomină soldaţii românĭ, şi între fostele regimente grăniţărescĭ, căcĭ la cele dintâiu se schimbă astădĭ garnisona, chiar în timp de pace, după găsirea cu cale a Ministerului comun de rĕsboiu, pe când din potrivă grăniţerii nu puteau fi deplasaţĭ din districtele lor, decât în timp de rĕsboiu, rĕmânând acesă alt regiment tot românesc.

* * *

IV. Averea foştilor grăniţerĭ din regim. 13 şi modul cum se administréză în presinte. — O lege specială din 8 Iunie 1871 prevede „rĕscumpĕrarea drepturilor de servitute ale locuitorilor din confiniul militar, şi trecerea lor în proprietatea comunelor şi a familiilor din fostul regiment confiniar romano-banatic“ formând în viitor un fel de societate, séu „Comunitatea de avere“ cum o numesc adĭ Bănăţenii.

Comunele carĭ alcătuesc comunitatea sunt în numĕr de 94, ér acelea ale familiilor îndrituite de 9433. Aprópe tóte comunele au nume românescĭ: Tuferĭ, Bârsa, Pecineşca, Mehadia, Cornea, Cuptóre, Lăpuşnic, Globu-rĕu, Cârpa etc. şi numai patru dintr'însele pórtă numirĭ germane ca: Eibenthal, Wolfsberg, Lindenfeld, etc. Sunt apoi o mulţime de comune, ale căror numirĭ sunt identice cu comunele nóstre din Oltenia, cum este de ex: Slatina, Işelniţa, Poiana, Vĕrciorova, Sádova, Ohaba, etc.

Averea se administréză după un Statut*) făcut de foştii grăniţerĭ şi aprobat de Ministrul reg. ung. de Interne cu data de 24 August 1879.

In basa acestui statut comunele până la 3000 suflete aleg câte un deputat şi un suplinitor, ér acele mai marĭ de 3000 suflete aleg doui deputaţĭ şi doui suplinitorĭ. Aceştĭ deputaţĭ se aleg pe termin de şése anĭ şi forméză aşa numita „Representanţă a comunităţii de avere“ (art. 6).

In prima adunare din prima sesiune a deputaţilor se alege pe şése anĭ, şi cu majoritate absolută de voturĭ, un comitet ordinar compus dintr'un preşedinte şi patru membri, apoi un substitut al preşedintelui cu alţĭ patru membrii suplinitorĭ (arti. 7). Sediul representanţei este în Caransebeş. Ea ţine două şedinţe ordinare pe an: tómna pentru stabilirea budgetului anual, şi primăvara pentru verificarea socotelilor (art. 9); ér şedinţe extra-ordinare numai în casurĭ de cestiunĭ grave şi urgente. Comitetul ţine şedinţe în fiă-care lună, şi mai des chiar, după trebuinţe, la carĭ trebue sĕ fiă presenţĭ toţĭ membrii séu supleanţii lor. Acest comitet administréză întrégă averea prin decisiunĭ scrise şi trecute în procese verbale, carĭ se iscălesc de toţĭ membrii presenţĭ, după fiă-care şedinţă. In cas de lipsă, preşedintele póte convoca întreg comitetul. Lucrările curente însĕ se resolvă de preşedinte ajutat de doi membrii designaţĭ de comitet (art. 22). Statul are dreptul de supraveghere asupra administraţiei acestei averĭ, şi o esercită printr'un comisar guvernamental, fără presenţa cărui representanţa nu póte ţine nicĭ o şedinţă. Tot prin comisarul guvernului se înainteză tóte actele representanţei la municipiu, şi dela municipiu la minister, fiind obligat comisarul a-şĭ da şi părerea sa asupra celor din urmă (art. 26). După cum vedem, controlul din partea statului este destul de riguros.

Articolele 25, 4 şi 14 ale Statutului prevĕd putinţa desfiinţărei comunităţii, şi împărţirea averii între singuraticii ei părtaşĭ séu comune. Pentru acésta se recere învoirea a cel puţin jumĕtate din numĕrul total al deputaţilor din representanţă. Românii s'au ferit până acum de-a face asemenea pas greşit, şi sperăm, că bunul lor geniu îi va pădi şi de acum înainte de asemenea erórĕ. O comună, şi mai ales o familiă singuratică, póte sĕ înstreineze mai uşor averea acésta dobêndită cu vĕrsarea sângelui strămoşilor lor în curs de un véc. Némurĭ strĕine se vor înfiltra printre dênşii, le vor strica obiceiurile, şi frumósa înfăţişare ce au satele astădĭ grăniţărescĭ va dispare.

Nu numai că s'au ferit de asemenea pĕcat, dér foştii grăniţerĭ au făcut economii, şi din aceste economii — în conformitate cu art. 10 al Statutului — voiau sĕ înfiinţeze un liceu românesc în Caransebeş, pe care însĕ guvernul unguresc l'a împedecat d'a-se realisă. Décă n'am cunósce raporturile încordate dintre Românĭ şi Ungurĭ, faptul ar fi aprópe de necredut. Cine şi-ar puté închipui, ca un popor, în mijlocul Europei civilisate, la finele vécului al 19-a, şi cu banii sĕi proprii, sĕ fiă oprit d'a se lumina, de a-şĭ face instituţii de cultură? Dér sĕ aibă perseverenţa fraţii noştri bănăţenĭ! Timpurile se vor schimba în mai bine, căcĭ nicĭ un rĕu nu póte dura vecĭnic pentru cel ce scie şi póte sĕ aibă răbdare.

Averea care se administréză după statutul menţionat se compune din 253.094.03 jugĕre catastrale,*) din care: 215.826.46 pădure, 33.711.75 poienĭ cu fâneţe şi pasiunĭ alpine, 3555.82 locurĭ neproductive.

Suprafaţa de 253.094 jugăre este repartisată pe teritorul celor 94 comune îndreptăţite. Pădurile se află pe munţii şi cóstele de Nord-Vest a Carpaţilor.

Din repartiţia de mai sus se vede, că munţii şi délurile sunt bine împădurite. Mai tóte pădurile se află în stare de codrii, unii virginĭ, alţii supuşĭ exploatărilor sistematice. Esenţele principale, care populéză pădurile sunt bradul, molidul şi fagul, ér în regiunea colinelor predomină gorunul şi carpinul, în amestec şi aci cu fag şi alte esenţe secundare.

Valórea totală a munţilor cu pădurile, fânăţele, păşiunile şi construcţiile de tot felul aflătóre pe dênsele, este de 15 milióne florinĭ sĕu 30 milióne de lei, ceea ce în ţifră rotundă revine la 120 jugărul sĕu 240 hectarul.

(Va urma).

(* Statut despre organismul şi sfera de activitate a comunităţii de avere în districtul fostului regiment confiniar rom-banatic. Caransebeş. Tipografia diecesană. 1892.

*) Jugărul cat. austriac este egal cu 0 hect. 575.464.

Concert, teatru şi bal românesc în Oradea-mare.

— Ianuarie 1896.

Tinerimea română academică actuală din Oradea-mare se distinge printr'un frumos zel faţă cu tot ce tinde la desvoltarea vieţii nóstre sociale, a simţului şi caracterului nostru naţional. Acésta au arătat'o ei şi prin atitudinea, ce au luat'o de doi anĭ încóce, aranjând petrecerĭ pur naţionale.

Admirabilă fu mai ales serata din 28 Ian. n., aranjată în otelul „Arborele verde“. Ca participant, care cu încordată atenţiune am urmărit serata acésta, nu găsesc cuvinte, prin carĭ sĕ pot esprima mulţumirea mea faţă cu înflăcărata nóstră tinerime din acest oraş, a căreia pornire o aflu vrednică de tótă lauda.

Concertul s'a început cu întonarea celui mai românesc imn naţional esecutat de musica militară, după care urmà „*Imnul unirii*“, de C. Porumbescu, esec. de corul mixt sub dirigearea bravului tînĕr Remus *Chicin*. A fost esecutat acest imn cu mult simţ şi putere, storcênd aplause frenetice Amabilelor coriste la păşirea pe scenă li-se oferiră din partea tinerimei buchete decorate naţional.

„*Mórtea lui G. Şincai*“, poesiă de I. Popfiu, a fost declamată de d-ra Marietta *Iernea* cu adevĕratul talent declamatoric, vĕrsênd în declamaţiunea sa simţire. care a produs entusiasm general. Urmà „*Cisla*“, de C. Porumbescu, esecutat de 16 tinerĭ în constum naţional, în frunte cu un moşnég, vornicul satului. Acest cor a ridicat animaţia publicului la culme. Aplause nesfîrşite.

„*Doi ochĭ*“, de Gr. Ventura a fost cântat de d-ra Veturia *Ciordaş*, acompaniată la pian de d-ra Lucreţia *Zigre*. D-ra Veturia Ciordaş a pĕtruns cu vócea-i sonoră şi arginţie tóte inimile, şi n'a lăsat nicĭ o mână ca sĕ nu aplaudeze. D-ra Lucreţia Zigre a fost nu mai puţin inundată din tóte părţile cu aclamaţiunĭ pline de entusiasm.

„*Ovid*“, dialog de V. Alexandri, a fost predat de d-nii I. *Coste* şi A. *Piuţa* cu o simţire şi cu foc, ce a pus în uimire publicul românesc. Amintesc aci punctul cardinal: Ibis (I. Coste) prin rescriptul lui Caesar face fericit pentru un moment pe Ovid, dér de-odată Ibis 'ı-l frânge şi Ovid (Piuţa) e... perdut.

„*II. mic potpourĭ*“, de I. Mureşianu, esecutat pe violină de d-l Silviu *Pop*, acomp. pe pian de d-ra Delia *Marinescu*, a fost punctul de culminaţiune al concertului. Clapele dela pian se mişcau sub degetele d-rei Marinescu ca şi sub ale unei adevĕrate artiste. Tînĕrul Silviu Pop emuléză cu mulţĭ violinişĭ artişti. Ambii fură rĕsplătiţĭ cu frenetice aplause.

După concert a urmat *teatrul*. S'a representat „*Ruga dela Chiseteu*“, comediă pop. de Iosif *Vulcan*, în care s'au distins: d-rele Măriora *Zigre* (Paraschiva), Catiţa *Clintoc* (Rusalina), Veturia *Popp* (Raveca), carĭ tote şĭ-au interpretat rolurile fórte bine şi leger. De-asemenea d-rele Marietta *Iernea*, Lucreţia *Zigre*, Ileana *Popp*, Ana *Sfurle* şi Măriora *Mitra*, fiind acoperite cu aplause meritate.

Dintre d-nĭ, rolurile principale le-au avut: I. *Raţ* (Traila), A. *Crişan* (Costa Hêrşu) Const. *Manea* (Achim), carĭ toţĭ au satisfăcut publicul la culme. D-nii G. *Creţ*, A. *Piuţa*, I. *Coste*, R. *Chicin*, S. *Mihali*, I. *Nicolaevicĭ*, T. *Popp* de-asemenea au stors prin dibàcia lor nenumĕrate aplause.

Concertul încheindu-se, începù balul, care oferì plăcerĭ nouĕ. Şirul dansurilor se deschise cu „Ardeleana“. Numai orele de diminéţă făcură sfîrşit acestei vesele petrecerĭ, care lăsà suvenirĭ durabile în sînul participanţilor.

Le Honj.

SCIRĬ ULTIME.

Bucurescĭ, 4 Februarie. Din întréga ţéră sosesc scirĭ despre pagube enorme causate de-un *uragan*, care a bântuit câte-va dile. Mai mult au suferit gările, dintre carĭ fórte multe au fost desvălite cu totul. La *Sinaia* uraganul a desrădăcinat mai mulţĭ arborĭ şi a smuls acoperişele caselor. La *Brăila*, *Bârlad*, *Paşcanĭ*, *Botoian*, *Piatra* etc. multe magazii au fost distruse cu totul. Stâlpii telegrafului au fost rupţĭ şi comunicaţia în multe locurĭ e întreruptă.

Sofia, 4 Februarie. Astădĭ a apărut *manifestul principelui Ferdinand*, în care acesta declară, că după ce el n'a putut afla simţ de apreciare a relaţiunilor sale familiare acolo, unde a sperat, s'a hotărît sĕ aducă şi *cel mai greu sacrificiu* în interesul Bulgariei şi consimte cu trecerea fiului sĕu Boris la religia ortodoxă, care se va celebra în 14 c. Manifestul a fost cetit în Sobranje fiind de faţă întreg corpul diplomatic. Diarul „*Magyarország*“ primesce, cum dice el, din isvor sigur scirea, că principesa *Maria Luisa s'a hotărît firm sĕ între într'o mănăstire*, décă soţul ei va fi *escomunicat*.

Mulţămită publică.

Aducem şi pe acéstă cale mulţămită onoratei epitropii a bisericei naţionale grecescĭ din Braşov pentru contribuirea de 30 fl., făcută pe séma fondului Reuniunei femeilor române pentru ajutorarea vĕduvelor sĕrace din Braşov şi Săcele.

Braşov, 31 Ianuarie 1896.

Pentru comitetul Reuniunei:

Maria I. Popea, presidentă. *Dr. I. Blaga*, secretar.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureşianu.**
Redactor responsabil: **Gregoriu Maior.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 4 Februarie 1896.

Renta ung. de aur 4%	122.55
Renta de coróne ung. 4% . . .	99.05
Impr. căil. fer. ung. în aur 4½% .	125.20
Impr. căil. fer. ung. în argint 4½%	102.10
Oblig. căil. fer. ung. de ost. I. emis.	121.65
Bonurĭ rurale ungare 4% . . .	97.75
Bonurĭ rurale croate-slavone. . .	98.—
Imprum. ung. cu premii	153.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Segedin.	141.50
Renta de hârtie austr.	101 05
Renta de argint austr.	101.20
Renta de aur austr.	122.55
Losurĭ din 860	147.50
Acții de ale Băncei austro-ungară.	1020.—
Acții de-ale Băncei ung. de credit.	435.50
Acții de-ale Băncei austr. de credit.	381.60
Napoleondorĭ.	9.62
Mărcĭ imperiale germane . . .	59.22
London vista	121.15
Paris vista	48.02½
Rente de corone austr. 4%. . .	101.50
Note italiene.	44.20

Cursul pietei Brașov.

Din 5 Februarie 1896.

Bancnote rom.	Cump.	9.51	Vênd.	9.54
Argint român.	Cump.	9.47	Vênd.	9.52
Napoleon-d'orĭ	Cump.	9.57	Vênd.	9.61
Galbenĭ	Cump.	5.62	Vênd.	5.67
Ruble rusescĭ	Cump.	127.½	Vênd.	—.—
Mărcĭ germane	Cump.	58.80	Vênd.	—.—

Condiție.

Un tînĕr cu moralitate bună, care cunósce în vorbit și în scris limba română, maghiară și germană, cu cunoscințe de Librărie, se primesce ca ajutor de Librărie.

Reflectanțiĭ sĕ binevoéscă a-șĭ înainta ofertele scrise în limba română la subsemnatul

Nicolae I. Ciurcu,
Librar în Brașov.

884,3—6.

Nr. 398—1896.

PUBLICAȚIUNE.

Miercurĭ în 12 Februarie a. c. la 11 óre înainte de prânḑ va avea loc la oficiul orășenesc economic o pertractare scripturistică de oferte asupra **predărei construcției unei fântânĭ în Dêrste cu spese preliminate de 720 fl.**

Ofertele sigilate, provĕḑute cu timbru de 50 cr. și cu un vadiu de 5%, sunt de a se așterne până la amintitul termin la sus citatul oficiu.

In ofert este de a esprima în citre și litere suma de rebonificarea cerută, dup'aceea sĕ se dea dechierațiunea, cum că oferentului 'i sunt cunoscute condițiile de oferte și acele contractuale, carĭ se află în decursul órelor oficióse în biroul oficiului orășenesc economic spre esaminare din partea fiă-cărui.

Brașov, 16 Ianuarie 1896.

881,2—2 **Magistratul orășenesc.**

De închiriat.

Subscrisul are onóre a aduce la cunoscința P. T. public, că **nouă mea casă din Vlădenĭ sub Nr. 138** cu negutĕtorie cŭ tot, de care se ține vênḑarea tutunului și a ștempelelor **sĕ închiriaḑă** pe mai mulți anĭ, séu **se vinde** pe lângă condiții forte favorabile.

Reflectanții, pentru informații mai de aprópe au a se adresa la proprietarul

NICOLAE LUPU,
în Zĕrneștĭ.

885,1—3

Anunciurĭ
(inserțiuni și reclame)

Suntŭ a se adresa subscrise, administratiunĭ. In casul publicării unui anunciu mai mult de odată se face scădĕmênt, care cresce cu cât publicarea se face mai de multe-orĭ.

Administr. „Gazeta Trans."

Numere singuratice din „Gazeta Transilvaniei" à 5 cr. se potŭ cumpĕra în librăria Nicolae Ciurcu.

Pilulele pentru Curățirea Sângelui

mai nainte numit **„PILULELE UNIVERSALE"** ale lui

I. PSERHOFER

merită cu tot dreptul numirea din urmă, deóre-ce în faptă sunt fórte multe bóle, la carĭ aceste pilule au probat efectul lor escelent.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lățite și puține familii se vor afla la carĭ ar lipsi o mică provisiune din acest medicament de casă escelent.

S'au recomandat și se recomand de către mulțĭ medicĭ aceste pilule ca medicament de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei mistuirĭ și constipații, precum: **perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vênturĭ, congestiunea la creerĭ hämorhoide** (vina de aur) și c. l.

Prin proprietatea lor purificătóre de sânge au cu deosebire bun efect asupra **anemiei** și asupra bólelor ce isvorĕsc din acésta, precum: **gălbinare, durerĭ de cap nervose** ș. a. m. Aceste pilule purificatóre de sânge lucreză așa de ușor, încat nu pricinuesc nicĭ cele mai micĭ durerĭ și pentru aceea le póte folosi și cele mai slăbite persóne chiar și copii fără nicĭ o temere.

Açeste pilule purificatóre de sânge se prepară veritabile singur numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel" a lui I. Pserhofer Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Un sul cu 6 cutii costă **1 fl. 5 cr.** trimițêndu-se netrancat cu rambursă **1 fl. 10 cr.** Décă se trimite suma banilor înainte, costă un sul cu pilule **1 fl. 25 cr.** inclusive francare, **2** sulurĭ **2 fl. 30 cr.**, **3** sulurĭ **3 fl. 35 cr.**, **4** sulurĭ **4 fl. 40 cr.**, **5** sulurĭ **5 fl. 40 cr.**, **10** sulurĭ **9 fl. 20 cr.** Mai puțin de un sul nu se póte espeda.

N. B. In urma lățirei lor celei marĭ, se imitéză aceste pilule sub diferite forme și numirĭ, de aceea se face rugarea a cere anume **„Pilule purificătóre de sânge** ale lui **I. Pserhofer** și numai acelea sunt **veritabile**, a căror instrucțiune pentru folosire este provĕḑută cu iscălitura **I. serhofer**, și carĭ pórtă pe capacul cutiei tot aceeașĭ iscălitură în colóre **roșiă**.

Dintre nenumĕratele scrisorĭ, prin carĭ consumenții acestor pilule mulțămesc pentru redobêndirea sănătății după cele mai varii și grele bóle, lăsăm sĕ urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuințat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoesce de a mĭ trimite érășĭ 15 sulurĭ din escelentele D Tale pilurĭ pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Cu acéstă ocasie Vĕ aduc mulțămirile mele pentru efectulŭ de minune alŭ pilurilorŭ D-tale.

Cu distinsă stimă,
Franz avlistik, Köln, Lindenthal.

— —

Hrasche lângă Fiodnic 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fost voința lui D-ḑeu că pilulile D v. au ajuns în mânile mele, și resultatul dela acestea îl atribui Dv. Mĕ recisem în patul de leusiă ast-fel încât nu mai puteam lucra și așĭ fi sigur deja mórtă, décă nu m'ar fi scăpat minunatele Dv. pilule. D ḑeu sĕ vĕ binecuvintese de mii de orĭ. Am confiența, că pilulele Dv. mĕ vor face de tot sănĕtósă, așa precum a folosit și altora. **Theresia Knific.**

— —

Wiener-Neustadt, 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! In numele mătușei mele de 60 anĭ îțĭ esprim cea mai căldurósă mulțămire. Dênsa a suferit 5 anĭ de catar la stomac cronic și de apă. Viéța i era un chin și sĕ credea deja de perdută. Prin întêmplare a căpatat o cutiă cu escelentele Dv. Pilule purificatóre de sânge, și după o întrebuințare mai îndelungată s'a vindecat.

Cu distinsă stimă, **Iosefa Weinzettel.**

— —

Eichengraberamt bei Gföhl, 27 Martie 1889.

Stim. D le! Subsemnatul se rógă a mai trimite 4 sulurĭ cu pilulele D-v. în adevĕr folositóre și escelente. Nu pot întrelăsa fara ca sĕ Ve esprim recunoscința mea în privința valórei acestora pilule, și le voi recomanda unde numai se va pute tuturor suferindilor. Vĕ autorisez, ca acéstă a mea mulțămită sĕ o folosițĭ după plac și pe cale publică. Cu distinsă stimă **Ignaz Hahn.**

— —

Gotschdorf bei Kohlbach, Oestr. Schlesien, 8 Oct. 1888.

Stim. D le! Vĕ rog a mĭ trimite un sul cu 6 cutii din pilulele Dv. universale purificatóre de sânge. Numai minunatelor D v. pilule am sĕ mulțămesc, că am scăpat de o suferința de stomach, care m'a chinuit 5 anĭ. Aceste pilule n'are sĕ-mĭ lipsésca nicĭ odată și esprim prin acésta mulțămirea mea cea mai căldurósă.

Cu cea mai mare stimă, **Ana Zwicki.**

Liquer Bernhardiner din plante de Alpĭ, dela **W. O. Bernhard** în Bregenz, în contra tuturor greutăților de stomac. O sticlă 2 fl. 60 cr., o jumĕtate sticlă 1 fl. 40 cr., ¼ de sticlă 70 cr.

Alifiă americană, cel mai bun mijloc în contra tuturor suferințelor rheumatice: durerilor la șira spinării, junghiurĭ, ischias, migrenă, durerĭ nervóse de dințĭ, durerĭ de cap, junghiurĭ la urechĭ etc. 1 fl. 20 cr.

Esență pentru ochĭ, de **Dr. Romershausen** pentru întărirea și conservarea vederei, în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Minunatulŭ balsamŭ englezescŭ, o sticlă 50 cr.

Prafurĭ în contra tusei, Fiakerpulver în contra catarului, răgușelei etc. 1 cutia 35 cr. cu trimiterea francată 60 cr.

Franzbranntwein cu séu fără sare o sticlă 70 cr.

Balsamŭ contra degerăturei de **I. Pserhofer,** de mulțĭ anĭ recunoscutŭ ca celŭ mai sigurŭ remediu contra suferințelorŭ de degerătură de totŭ felulŭ, precum și spre vindecarea ranelorŭ fórte învechite, 1 borcanŭ 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Stoll, Kolapraeparate, escelent mijloc, pentru întărirea nervilor, la durerĭ de stomac și la bóle de mațe. Un litru de Kola Elixir sau Vin 3 fl. Un jumĕtate litru 1 fl. 60 cr. Un pătrar de litru 85 cr.

Kaiser Kola-Elixir în butelii à 5 fl. 50 cr., 3 fl., 1 fl. 60 cr.

Balsamŭ în contra gușilorŭ mijloc probat în contra umflăturei la gât. Un flacon 40 cr cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de viéță, (Picăturile din Praga) în contra stomacului stricat, mistuirei rele, greutățĭ de tot felul, un medicament de casă escelent, 1 flacon 22 cr. 12 flacóne 2 fl.

Prafurĭ în contra asudărei picióarelorŭ. Acest praf delătură asudatul picióarelor și mirosul neplăcut, conservéză încălțămintea și este probat ca nestricăcios. Prețul unei cutii 50 cr. cu trimitere francată 75 cr.

Suculŭ-Spitzwegerich, unŭ medicament de casă fórte cunoscut și escelent în contra catarului, răgușelei, tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticluțe dimpreună cu trimiterea franco 1 fl. 50 cr.

Pomada Tannochinin de **I. Pserhofer,** de un lung șirŭ de anĭ recunoscută de medicĭ ca cel mai bun mijloc pentru crescerea pĕrului. Un borcan elegant adiustat 2 fl.

Plastru-universalŭ, de prof. **Steudel,** la rane din lovitura și impuns, la tot felul de bube rele și la umflăturĭ învechite, ce se sparg periodic la picióre la deget, la rănile și aprinderile de țițe și la multe alte suferințe de acest soiu s'a probat de multe orĭ. Unŭ borcanŭ 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală purgativă, de **W. Bullrich.** Un medicament de casă escelent, contra tuturor urmărilor digestiunei stricate, precum: durere de cap, amețélă, cârcei la stomach, acrélă în gât suferințe hæmoridale, constipațiune etc. Un pachet 1 fl.

Mia-Poca, medicament excelent contra durerei de cap, de măsele, reumatism etc.

Afară de preparatele aci amintite se mai află tóte specialitățile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tóte ḑiarele austro-ungare și la cas, când unele din aceste specii nu s'ar afla în deposit se vor procura la cerere prompt și ieftin.

Trimiterile prin poștă se efectuéză iute, décă se trimite prețul înainte, comande mai marĭ și cu rambursă a prețului.

I. PSERHOFER,
farmacia „zum goldenen Reichsapfel" WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.

Franco se efectuéză acele comande numai décă se trimite mai nainte și resp. porto poștal, în casul acesta spesele sunt cu mult mai ieftine, decât la trimiterĭ cu rambursă.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule a căror instrucțiune este provĕḑută cu iscălitura I. PSERHOFER, și carĭ pórtă pe capacul fiă-cărei cutii tot aceeașĭ iscălitură în colóre roșiă.

Sus amintitele specialitățĭ se află și în Budapesta la farmacistul I. von Török, Königsgasse 12. 830,11—12.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.